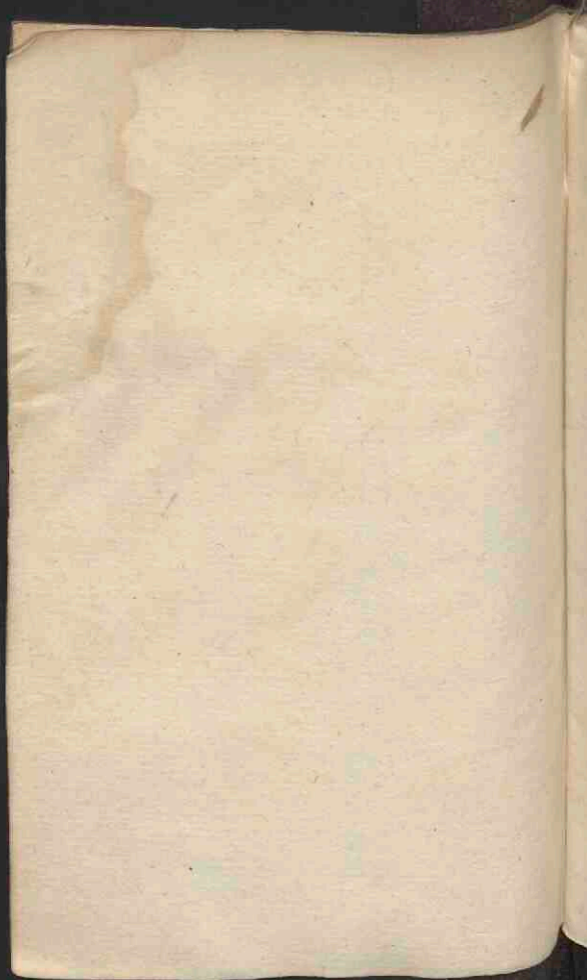

Den spiegel der zondaaren, met den staat van eenen Mensch, stervende in de gratie Gods : alles door Figuren afgebeeld.

<https://hdl.handle.net/1874/399575>

199

8

88

181

D E N
S P I E G E L
D E R
Z O N D A A R E N ,

Met den staat van eenen Mensch, stervende in de gratie Gods.

Alles door Figuren afgebeeld.

Te V E N L O ,
by de Weduw H. B O N T A M P S .

DE I. AFBEELDING.

Vertoont een Mensch, levende in dood-
zonden.

S P I E G E L

D E R

ZONDAAREN.

Dit eerste Boeld is de vertooning van het gewoonlyk leven der waereldsche menschen. Dezen mensch is zorgvuldig voor zyn lighaam, hetwelk zyn aangezigt en de schoonheid van zyn gekruld hair genoeg uitwyzenist.

Hem aanziende, men zoude zeggen, dat hy den gelukkigsten mensch des waerelds is; maar beziet het binnenste, van het harte, gy zult hetzelfde in eenend zeer beklagelyken staat vinden. Bemerk hier hoe den Duivel door de zeven Hoofdzonden over hem is zegenpralende, want den Duivel bezit eene ziel, die in staat van doodzonde is, gelyk het H. Evangelie zegt van de H. Magdalena, dat onzen Heers van haar zeven duivels verjoeg.

Het oog, dat zig in hetzelfde hart vertoont, leert ons, dat Gods oog overal alles ziet en weet, ja tot de minste gedagte.

De Starre beteekent het Geloof, hetwelk hier zeer klein is.

De Hovaardy is hier afgebeeld door eene
Pauwe, die haar behagen neemt in de schoon-
heid van hare pluimen.

Aizo doet ook den hovaardigen mensch,
die hem verheft in het welvaaren van zyn
lighaam en ydele gedagten.

Den B k beteekent de onkuisheid, daar
dien zelven zeer onzuiver is.

Het Varken, hetwelk zeer gulzig is, be-
teekent de gulzigheid.

De Padde, die aarde eet, en daar in ge-
voed word, beteekent de gierigheid.

Het S rpent bateekent den haat en nyd.

Den Tyger, een wreed dier, bedied de
razerny en granschap.

De Schif padde beeld van traag-
heid.

Gy ziet den H. Geest buiten zyn hart,
die daarom niet laat hem goede in spraken
te geven, maar hy hoort die niet, door
dien zy hem niet aangenaam zyn.

O wat een rampzalig weezen! Is dit niet
onze ware afbeelding, als wy de zonden
in ons hart hebben, en de godlyke in-
spraken buiten sluiten; zynen goeden En-
gel bid den H. Geest voor hem. Laat ons
dan ook voor onszelven bidden, en zeg-
gen: Mynen God, verleent my, dat ik
eens den elndigen staat van myn hart mag
kennen, en denzelven door uwe genade mag
beteren. * =

Bekeering van eene Ziel tot God.

Verheft u, myne Ziel, tot uwen Schep-
per, die u het leven gaf. En stelt uwe
bekeering niet eenen oogenblik uit; al dat
voorby is, is niet meer; het toekomstige is
in uwe magt niet, het is maar het tegen-
woordige dat u is, en het tegenwoordige
is maar eenen oogenblik, die u gegeven is
om God te dienen, en de eeuwigheid te
winnen.

Begrypt wel deze woorden: eenen God,
eenen oogenblik, eene eeuwigheid.

Eenen God, die u aanziet, een oogenblik
die gy mist, een eeuwigheid, die u wagt.

Eenen God, die u niet al is, een oogenblik
die niet is, een eeuwigheid, die u berooft
of geeft voor altyd.

Eenen God, die gy zo luttel dient, een
oogenblik, die gy zo mishandelt, een eeu-
wigheid, die gy misschien verliest.

o God! o oogenblik! o eeuwigheid.

o God, myn hart aanziet U, myn hart
begeert U, myn hart zoekt U, om zig aan
U te geven. Ik bid U, lieven Heere, dat
gy hetzelfde wilt bezitten, en alle zonden,
kwade genegenheden, en ongeregelde liederde
daar uit bannen: opdat ik U dan zo ge-
trouwelyk mag dienen alle de dagen myns
levens, en eens mag waardig worden U te
genieten in alle eeuwigheid. Amen.

DE II. AFBEELDING.

Een mensch bij God door een oprecht
Berouw.

Het tweede Beeld vertoont ons het Berouw, hetwelk is een oprechte inwendige droefheid van God ooit vergramt te hebben, ter oorzaak zyner oneindige goedheid.

Zyn aanschyn toont ons dat hy uit er harte droevig is God ooit vergramt te hebben.

Den H. Geest is daar binnen, en heeft daar heerschappy genomen, hy spreid er zyne godelyke vlammen, en den zondaar vermengt ze met zyne traanen.

De blinkende sterre bedied hier, dat hy een levendig geloof heeft van de verborgendheden en almacht Gods, als ook de zwaarigheid van zyne zonden.

Zynen goeden Engel toont hem twee boeken, het een is Jezus onzen Zaligmaker aan 't Kruis, waar in hy ziet en overdenkt de godelyke goedheid en liefde tot hem; het andere Boek is zyne conscientie, waar in hy met schrik ziet alle zyne zonden, die hy tegen de godelyke Majesteit bedreven heeft. Uit deze beide gezigten, zo is het dat hy is nitroepende: *O wat groote liefde en goedheid van mynen Schepper en Verlosser. En van mynen kant, wat ondankbaarheid, wat ongeloovigheid en wat wreedheid tegen hem?*

Den duivel en de zonden zyn uit zyn hart, omdat het berouw, wanneer het oprecht is, van zulke magt is, dat het alle de doodzonden uit de ziel vijaagt.

Van eenen Mensch, zynde in de gratie
Cordis.

Het 3de Beeld vertoont ons eenen man, die heeft gesproken eene goede, biegt van alle zyne zonden en fouten, voortgaat en volherd in het goed.

Zyn Weezen is heel stil en vriendelyk, de duivels bevegten hem van alle zyden met allerhande zonden, maar zy blyven buiten.

Zyn Sterre is zeer blikende, door dien hy een levendig geloof heeft. Hy heeft in zyn hart een H. Hostie, het is te zeggen, dat hy het Lighaam J. su Christi zeer dikwils met groote devotie o'tvaugt. De Kerk bewyst, dat hy dezelve digelyks bezoekt. De omgekeerde beurze bedied, dat hy veel almoeften geeft. In 't midden van zyn hart staan deze woorden: *Jezus, myne Liefde*, tot Jezus in het H. Sacrament, en aan het Kruis is alle zyne liefde. Het brood met den visch leeren ons, dat hy is volhardende in het vasten en penitentie.

Daar staan ook deze woorden: *God wie is er gelyk aan U?* zynde die van den H. Michaël, tegen den hellschen Draak vegtende, met die van den Apostel Paulus: *Wie zal ons afscheiden van de Liefde van Christus?*

Den Engel hond ook in beide handen de twee schone sententien uit de H. Schriftuur: *Daar zal niemand zalig worden, ten zy hy wel gestreden heeft*. En de andere: *Die volsind tot het einde toe, zal zalig wezen.*

DE IV. AFBEELDING.

Van eenen mensch hervallen in dood-
zonden.

Het vierde Beeld stelt ons voor oorens
Heenen mensch hervallen in doodzonde,
den allerelendigsten staat, waar in den zon-
daar ooit kan zyn. Dezen mensch, omdat
hy niet heeft wederstaan het kwaad, maar
hem vrywillig daartoe begeven, is eindelyk
gekomen tot dien staat, waar van Christus
spreekt in het Evangelie: dat, alswanneer
den sterkgewapenden (dat is den duivel) is
verjaagt geweest uit de ziel, hy houd niet
op, maar zoekt nog zeven andere duivels,
erger dan hy, die altesamen zulken sterken
aanval doen, tot dat zy eindelyk daar in ge-
raken, en veroorzaken, dat dezen mensch
veel booser word als hy te vooren was. Den
H. Geest heeft hem verlaten, de duivel met
de zonden hebben wederom hunne woon-
plaats in zyn hart genomen.

Zynen goeden Engel is ook verre van
daar, en zeer bedroeft, keert zyne handen
na den Hemel, voor hem biddende, want
onzen goeden Engel verlaat ons niet, zo
lang wy in dit vergankelyk leven zyn, al-
tyd voor ons biddende.

Is dat niet een arm hart en een schoon
aangezicht? 't is alhier, dat hy in versteen-
heid des harte, en in moedwilligheid valt,
niet meer achtende de openbaare zonden,
als de verborgen; is het niet beklagelyk?
Maar wat is hy te verwagten als een on-
gelukkig einde?

DE V. AFBEELDING.

Van eenen mensch, stervende in dood-
zonden.

Dezen mensch, die in het vierde Beeld zo welvaarende, dik en vet was, word ziek tot er dood toe, hy ligt daar op zyn bed met groote pynen overvallen, maar met nog grooter van zyn verstand, zeer verflagen zynde te moeten sterven, eerder als hy gedacht had.

Eenen hoop duivels vertoonen zig aan hem, waar van den eenen hem een Boek toont, waar in geschreven is zyn kwaad leven, op het eene blad staan de zeven hoofdzonden, op het andere schynheiligheid, onagtzaamheid, hervellingen, onverduldigheid en meer andere zonden.

De dood met haare seize staat bereid om hem den doodslag te geven: hetzelve kan hy niet beletten.

Zynen goeden Engel zeer bedroeft zynde, laat zynen Boek vallen, daar niet in geschreven is, omdat dezen mensch, stervende in zonden, niets goeds in zyn ziel heeft, hetwelk zynen goeden Engel hadde kunnen aantekenen, om hetzelve aan God te toonen.

De Hel staat open om hem inteslokken; boven is Jezus Christus, uitsprekende de sententie van zyne verdoemenis: *Vertrekt van my vermaledyden in het eeuwig vuur.*

O droevigen en elendigen staat, van wat kant gy hem keert, zo vind men niet anders als droefheid van buiten en binnen,

ter regter en linker zyde, beneden en om
hoog. Van buiten moet hy alles verlaten,
goed, vrienden, enz. H. t. scheiden van zyn
lighaam met de ziel, en de ziel van zyn lig-
haam, maar dat het ergfte is, de conscien-
tie vol zonden. Op den regten kant zynen
goeden Engel, die na zeer harde verwytin-
gen h. m. verlaat. Op de linker zyde zynen
kwaden Engel, die hem zyn boos leven
voor oogen stelt, met veele andere dui-
vels, die bereid staan om h. m. weg te voe-
ren, zo haast als de dood haaren slag zal
gegeven hebben. Beneden de hel open om
hem te ontvangen. Om hoog zynen ver-
stoorden Regter, die over hem uitspreekt
het onwederroepelyk Vonnis van zyne eeu-
wige verdoemenis.

Zo wy dit wel overdenken, wie kan hem
tot de zonde begeven? en wie daar mede
behebt is, niet tragten zig terstond te be-
keeren?

De ydele Flesse, die daar ligt, leert ons,
dat men alles verlaten moet, wanneer de
dood komt.

Het Boek is den geestelyken Staat.

Het zwaard den Edeldom.

De Pennae het volk van Justitie.

De Hand het Werk en Akkerman, om
ons te leeren, dat er van alle staaten zyn,
die zo sterven, en dat ryken zo wel als
armen op hun zelfs moeten leeren.

DE W. AFBEELDING.

Den jammerlyken staat van een verdoemde
Ziel.

Het zesde Beeld is dien mensch, die zig tot de zonden begeeft, de deugd en penitentie verlaten hebbende, wederom zyn voorgaande boos leven heeft aangenomen, waar in hy is gestorven, en brand nu in de hel voor alle eeuwigheid.

Daar ligt hy gekeetent op eenen yzeren Rooster, brandende in de vlammen; hy heeft Serpenten in plaats van hair op zyn hoofd, die hem geduurig steken en byten. De duivels pynigen hem van alle zyden, een padde schyt hem fenyn in zynen mond.

Een vuurige beurze hangt aan zynen hals, ons leerende, dat 't een van zyne zonde is geweest de gierigheid, en het bezitten van onregtvaardig goed, dat hy niet wederom gegeven heeft; het is eene zonde, die menigen mensch ter helle brengt; want daar zyn er veele, die hetzelfde bezitten, maar weinig, die het wederom geven.

Eenen grooten worm komt uit zyne borst, dit is den knagenden worm van zyne conscientie, die hem geduurig doet denken aan alle de godelyke inspraken, die hy gehad en veragt heeft om zyn zaligheid in dit leven uitte werken.

Drie dingen worden hem geduurig voorgesteld, ten eersten: de gruwelyke tormen-ten, die hy lyden moet. Ten tweeden: de eenwige en altyddurende eeuwigheid. En ten derden: de eeuwige hemselfene vreugd,

die hy verloren heeft, omdat hy de ydelheid des waerelds bemint heeft, daarom zal hy altyd branden, zo lang als God zal wèzen God, dat is zonder einde.

He zo gemakkelyk den Hemel te hebben kunnen winnen, en dat niet gedaan te hebben! Ligtelyk te kunnen hebben de eeuwige en altyddurende vreugd, en de hel schouwen, en hetzelfde verzuimd te hebben! Staat hier wat stil, ó Christene Ziel, Overdenkt eens, wat eejammer, getuif, wat razerny, wat bloedige tranen deze verdoemde ziel zal omvangen, wanneer zy dit alles overdenkt.

Spreekt hy nu, gelyk hy voortyds dede, als men hem den eeuwigen brand en tormenten der hel voor oogen stelde? Spot en lacht hy nu daar mede, gelyk hedendaags nog waereldsche menschen doen, die hun niet willen tot God bekeeren, en de zonden verlaten.

Bemindan Lezer, laat ons van deze booze kwaadwilligen niet zyn, en wilt de zonden schouwen, want zy zyn het, die ons ter helle brengen, dat is buiten allen twifl.

O zondaar, ik bidde u, door het bitter Lyden van onzen lieven en gebenedyden Zaligmaker Jezus Christus, bekeert u, en doet penitentie, het is den eenigste middel tot den Hemel te winnen.

DE VII. AFBEELDING.

Van eenen Mensch, stervende in de gratie Gods.

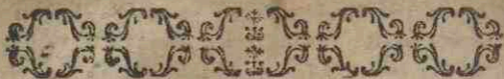
Dit zevende Beeld vertoont ons denzelven mensch, die gy in 't derde Beeld hebt gezien met eene Hostie, een Crucifix, enz. is op zyn sterfbed, maar met wat voordeel? Zyn consciëntie is g. rust, want zy zuiver van zonden is, daarom kan den boozen g. est hem niets opleggen, dat hem eenigzints zonde kunnen bezwaren.

Hy houdt in zyne handen den gekruisten Jezus, tot denwelken hy geheel zyn leven eene groote devotie gehad heeft, en nu een vast betrouwen tegen de dood. Zyn gemoed is stil en aandagtig, zyne oogen, hart en gedagten na den Hemel.

Den helschen Satan, raazend van spyt, werpt zig ter aarde met zynen boek, daar niet in geschreven is, omdat de ziel van dezen stervenden mensch zonder zonden is. Maar zynen goeden Engel toont hem een Boek, dat vol geschreven is van zyne goede werken.

Onzen Heere vertoont hem een minnelijk aangezicht, en roept hem om in zyn Ryk te komen.

Wat eenen troost voor hem, wat eenen gelukkigen staat, de Consciëntie vry van zonden, den Hemel open en de hel gesloten, den duivel op de vlugt, de H. Maagd en de Engelen, en Heiligen bidden voor hem, omdat hy geheel zyn leven eene groote devotie tot hun gehad heeft.

TOT DEN LEZER.

Dit is den Spiegel van eenen Zondaar, waarin iedereen kan zien den elendigen staat van een zondaarige Ziel. Gy hebt ook gezien den zaligen staat van eene Ziel, die in de gratie Gods is: met eene kleine vertooning van de pynen der helle van eene verdoemde ziel, en vervolgens hebt gy gemerkt den Ison, die God is gevends aan de genen, die hem vreezen, eeren en dienen op deze waereld. Zo gy dit Boekje hebt doorzien en overlezen, niet vast voorneemt u te bekeeren, uw leven te beteren, en de zonden te verlaten, zo moogt gy u wel verzekeren, dat het met uwe zaaken kwalyk zal gaan.

Daarom in alle uwe werken gedenkt uwer Uittersten, en in der eeuwigheid zult gy niet zondigen.

A P P R O B A T I E.

Mag profytelyk gedrukt worden, al-
dus gedaan tot Brusfel den 30 Decem-
ber 1685.

A. HERREMANS, *Pleb.*
Libr. Cenf.

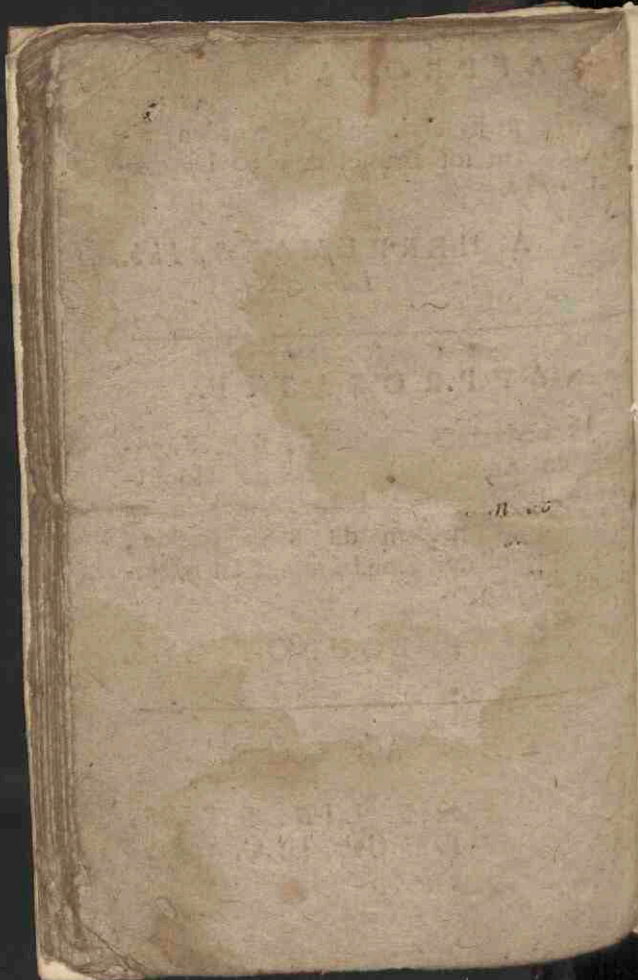
A P P R O B A T I E.

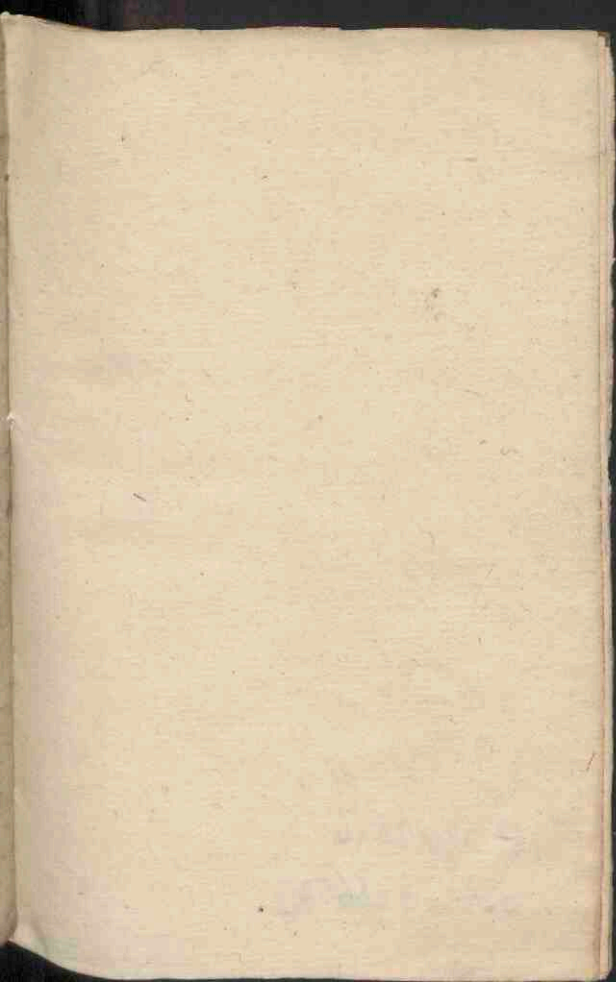
Il. ondergef. Paulus Boudot, Kano-
nik en Aarts-Diaken van de Hoofd-
Kerk tot Keulen, bekenne gezien en
gelezen te hebben dit klein Boekje,
den Spiegel der Zondaaren. Den 9. Ja-
nuary 1589.

P. BOUDOT, *Arch.*

E E N A N D E R.

Vidit F. LIBERTUS,
Past. Geln. L. C. 1751.

A 1302816

oen 66766529

